ਨਾਰਾਯਣ ਚੇਤਨਰਾਮ ਚੌਧਰੀ
ਬਨਾਮ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ
ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 157334 ਦਾ 2018
ਵਿੱਚ
ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ) ਨੰਬਰ 1139-1140 ਦਾ 2000
ਵਿੱਚ
(ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 25-26 ਦਾ 2000)
ਮਾਰਚ 27, 2023
[ਕੇ. ਐਮ. ਜੋਸਫ, ਅਨਿਰੁੱਧ ਬੋਸ ਅਤੇ
ਹ੍ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 – ਧਾਰਾਵਾਂ 9, 94 – ਜੁਵੇਨਾਇਲਿਟੀ – ਨਿਰਧਾਰਣ – ਬਿਨੈਕਾਰ, ਦੋ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ, ਪੰਜ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ – ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 302, 342, 397, 449 ਰ/ਵ 120ਬੀ ਅਤੇ 34 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ – ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ – ਦੋਸ਼ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ – ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ (28 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ) ਨੇ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਬਿਨੈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਇੱਕ ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਸੀ – 2019 ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨਜ ਜੱਜ (ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਜੱਜ) ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਜੁਵੇਨਾਇਲਿਟੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ – ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਜੁਵੇਨਾਇਲਿਟੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ – ਫੈਸਲਾ: ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਉੱਤੇ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦਾ ਅਸਲ ਨਾਮ 'ਨਿਰਣਾਰਾਮ' ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਨਿਭਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਹੀ 'ਨਾਰਾਯਣ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ – ਹੁਣ, ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਨੇ 1973 ਦੇ ਕੋਡ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ – ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ

ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 2015 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ – ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗਿਣਤੀ ਉੱਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ – ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ – ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਸਾਧਾਰਣ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ – ਸਾਧਾਰਣ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਰਜਿਸਟਰ 1872 ਐਕਟ ਦੇ 5.35 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਰੀਖਣ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਹੋਣ ਦਾ ਹੈ – ਇਸ ਲਈ, ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ – ਉਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ 12 ਸਾਲ ਅਤੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਸੀ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਬੱਚਾ/ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ – ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੁਆਰਾ ਅਵੈਧ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਨਾਬਾਲਗ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਐਕਟ, 2015

– ਧਾਰਾ 9 (2) – ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਪੜਾਅ – 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (2) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਚਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ – ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਉੱਤੇ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਰਿਟ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਨ ਲਿਮਿਨੇ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਦੋਸ਼ੀ (ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ) ਨੂੰ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਨਾਬਾਲਗ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਐਕਟ, 2015

– ਧਾਰਾਵਾਂ 9(2), 103 – 'ਜਾਂਚ' – ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਧਾਰਾ 9(2) ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ 1973 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ – ਅਦਾਲਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਹੋਲਡ: 1. ਰਾਜ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੱਥ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਨੂੰ 'ਸੀ' ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਚ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀ 2019, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਗਿਆ ਹੈ ਮਾਮਲਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਲਾਬਸਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਸੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ 'ਸੀ'। ਇਹ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ 28 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਈ ਰੀਟਰੇਸਿੰਗ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ ਉਸਦੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਉਮਰ-ਸਬੂਤ ਦੇ ਹੋਰ ਰੂਪ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਲਟ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪੁਣੇ "ਨਾਰਾਇਣ" ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਾਮ ਹੋਣਾ। ਇਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਬਿੰਦੂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਸਰਪੰਚ। ਉਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਲਾਬਸਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ 'ਸੀ. ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਵਾਸੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਥਾਂ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਮੂਲ ਨਾਮ ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾਰਾਇਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ. [ਪੈਰਾ 19][1088-G-H; 1089-ਏ-ਸੀ]

2. 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਬਰਕਰਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ। ਅਰਜ਼ੀਦਾਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਖਾਰਜੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ) ਨੰਬਰ 126 ਦੇ 2013 ਵਿੱਚ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਿਮਿਨੇ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਇਹ ਖਾਰਜੀ ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 32 ਅਧੀਨ ਰਾਹਤ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਸੁਭਾਵ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9 (2) ਦੇ 2015 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਯ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ ਤੇ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਿਮਿਨੇ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ (ਜਾਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ) ਨੂੰ 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਲਈ ਦਲੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

[ਪੈਰਾ 20, 21][1089-D-F; 1090-D]

3. ਅੱਗੇ ਸਵਾਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਰਸ ਹੈ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ 2015 ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਇਨਕੁਆਇਰਿੰਗ ਜੱਜ ਨੇ ਸੀ ਜਾਂਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੱਥ-ਖੋਜ ਜਾਂਚ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸੰਮਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਜਿਰ੍ਹਾ. ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 103 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1), ਨੁਸਖ਼ਾ ਸੰਮਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਨਾਬਾਲਗ ਲਈ ਹੈ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ (“ਬੋਰਡ”) ਜਾਂ ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਕਮੇਟੀ ("ਕਮੇਟੀ") 2015 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਐਕਟ 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਖੁਦ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਬੱਚਾ ਸੀ ਅਪਰਾਧ. ਸੰਮਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਦਾਲਤ. ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਬੂਤ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਹ ਕੇਸ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਏ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਦਿੱਤੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਇਨਕੁਆਇਰਿੰਗ ਜੱਜ ਨੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਬਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ. ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੀ ਦੇ ਰੈਂਕ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ (“ਡੀਜੀਪੀ”)। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਖੁਦ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਇਆ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨਕੁਆਇਰਿੰਗ ਜੱਜ ਨੇ ਹਰੇਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਡੀਜੀਪੀ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਕੀਲ ਵੀ। ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚੋਂ ਐਕਸਟ੍ਰੈਕਟ ਨੱਥੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 1 ਫਰਵਰੀ 1982 ਦਰਸਾਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੱਜ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਕੂਲ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੇਰੀ ਸਕੂਲ ਰਜਿਸਟਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸੀ ਮਿਤੀ 30 ਜਨਵਰੀ 2019। [ਪੈਰਾ 25, 27][1092-ਏ; 1093-F-H; 1094- ਏ-ਈ]

4. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਮੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 9(2) ਆਫ ਦ 2015 ਐਕਟ ਨੇ 1973 ਕੋਡ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ "ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ" ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 103 (2) ਆਫ ਦ 2015 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ, ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਦਾਵੇਦਾਰ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਸਮਨ ਟ੍ਰਾਇਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਪਰੋਕਸ ਦੁਆਰਾ, ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਜਿਥੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਤੇ ਅਭਿਯੋਗ ਪੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੰਸਕਰਣ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਦੋਵੇਂ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ

ਪਰਯਾਪਤ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਿਆਂ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਅਸਲ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਮੰਗਵਾਇਆ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੇ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 311 ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 28]

5. ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਹੈ। ਨਿਰਨਾਰਮ ਦਾ "ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ" ਉਸ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਲੈਟਰਹੈੱਡ ਉੱਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਸਾਧਾਰਣ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਧਾਰਣ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਰਜਿਸਟਰ 1872 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 35 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 33]

6. ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਜਾਂ ਸਹੀਅਤ ਸਬੰਧੀ, ਜੋ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਾ ਰਜਿਸਟਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਪੰਨਾਂਬੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰ ਸੀਵਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਸੀਰੀਅਲ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 566 ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ 2 ਫਰਵਰੀ 1980 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਬਾਕੀ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 568 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਐਂਟਰੀਆਂ, ਵਧੀਆ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਖਾਮੀ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਕਿ ਪੂਰਾ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੇਖਰਾਮ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 423 ਵਿਰੁੱਧ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਐਂਟਰੀ 562 ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 423 ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦਾ ਅਨੁਮੋਦਨ ਹੈ ਕਿ "ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ" ਜਦਕਿ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 562 ਵਿਰੁੱਧ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ "ਪਿਛਲੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ"। ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਦਾਖਲਾ ਜਾਂ ਮੁੜ ਐਂਟਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਅਗਲਾ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਅੰਤਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੁੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰ ਦਾ ਇੱਕ ਪੰਨਾ (ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 33) ਉਲਟਾ ਸੀਵਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਕਲੀ ਹੈ।

ਜਿਹੜੇ ਤੱਕ ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 568 ਹੈ ਜੋ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲਾ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜੀਬੱਧ ਹੈ, ਹੋਰ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਮਾਮੂਲੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਭਾਵੇਂ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਵਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਪੰਨਾਂਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਸਾਰੀ ਚੀਜ਼ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਰਜਿਸਟਰ ਬਿਨਾਂ ਸੀਵਨ ਜਾਂ ਪੰਨਾਂਬੱਧ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖੁਦ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਫੀ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਇੱਕ ਬਣਾਈ ਗਈ ਐਂਟਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 34]

7. ਜਿਹੜੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਅਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 1986 ਐਕਟ, 2000 ਐਕਟ ਜਾਂ 2015 ਐਕਟ ਅਧੀਨ "ਜਵਾਨੀ", "ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਜਵਾਨ" ਜਾਂ "ਬੱਚਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ" ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇਗਾ। ਇਸ ਦਾਵੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਵਾਨੀ ਜਾਂ ਬੱਚਾ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਵੇ ਦੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸਦੇ ਦਾਵੇ ਦੀ ਜਾਂਚ 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 94 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 40]

8. 2015 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਿਸ਼ੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੋਲੰਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (2) ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 94 ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 1986 ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੇ ਅਸੰਗਤ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 94 (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਦਾਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਬੋਝ ਉਤਾਰਿਆ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਝੂਠਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਜਾਂ ਝੂਠਾ ਕਰਾਰ ਦੇਵੇ। ਰਾਜ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਲਾਵਾ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਤੋਂ। ਇੱਥੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਕੂਲ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਉਮਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਆਇਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 12 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਲੜਕਾ ਅਜਿਹਾ ਭਿਆਨਕ ਅਪਰਾਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਾਰਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਛਾਇਆ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਉਮਰ ਜੋ ਓਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰੇਂਜ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਟੈਸਟ 2005 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਉਮਰ 22 ਤੋਂ 40 ਸਾਲ ਦੀ ਰੇਂਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਕੋਰਟ ਲੈ 2005 ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 22 ਸਾਲ, ਫਿਰ ਉਸਦੇ ਜਨਮ ਦਾ ਸਾਲ ਹੋਵੇਗਾ 1983 ਹੈ। ਇਹ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 41][1111-G-H; 1112- ਏ-ਈ]

9. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਆਉਣ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੋ ਕਾਰਣ ਦੱਸੇ ਹਨ, ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਜੋ ਕਿ ਰਾਜਕੀਯ ਆਦਰਸ਼ ਉੱਚ ਮਾਧਿਅਮਿਕ ਵਿਦਿਆਲਯ, ਜਲਸਬਸਰ, ਤਹਿਸੀਲ ਸ੍ਰੀ ਦੁੰਗਾਰਗੜ੍ਹ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ - ਬੀਕਾਨੇਰ, ਦੁਆਰਾ 30ਵੀਂ ਜਨਵਰੀ 2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ "1-2" ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ 12 ਸਾਲ ਅਤੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਬਾਲ/ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, 2015 ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਹ ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਦੀ ਸੱਚੀ ਉਮਰ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾਰਾਇਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਮਾਇਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 3 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਕੱਟ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ 2015 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁਣੇ ਵਿੱਚ ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 462 ਦੇ 1994 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਮਲ ਦੁਆਰਾ ਅਵੈਧ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਘਰ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੈਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ 28 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਭੁਗਤੀ ਹੈ, 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ। 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਅਧਿਕਤਮ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। 2015 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਕੈਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਉੱਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ

ਅਗੇ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 43]

ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸਕਸੈਨਾ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ (2012) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 750 : [2012] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 540 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬਿਰਾਦ ਮਲ ਸਿੰਘਵੀ ਬਨਾਮ ਆਨੰਦ ਪੁਰੋਹਿਤ (1988) ਸੁਪ. ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 604 : [1988] ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1; ਸੂਰਜਦੇਵ ਮਹਤੋ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ (2022) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 800; ਮੋਹਦ. ਅਨਵਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) (2020) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 391; ਰਾਮਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਉਰਫ ਰਾਜ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ (2001) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 714 : [2001] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 669; ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2019) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 370 : [2019] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 735; ਪਰਾਗ ਭਾਟੀ (ਜੁਵੇਨਾਇਲ) ਲੀਗਲ ਗਾਰਡੀਅਨ- ਮਾਤਾ-ਰਾਗਿਨੀ ਭਾਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2016) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 744 : [2016] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1089; ਮਨੋਜ ਉਰਫ ਮੋਨੂ ਉਰਫ ਵਿਸ਼ਾਲ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2022) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 187; ਬੱਬਲੂ ਪਾਸੀ ਬਨਾਮ ਝਾਰਖੰਡ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2008) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 133 : [2008] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 161 – ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮੁਰਾਰੀ ਠਾਕੁਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ (2009) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 256 : [2006] 10 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 988 – ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ।

ਰਾਮ ਵਿਜੈ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ 2021 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 142; ਅਬੁਜ਼ਾਰ ਹੋਸੈਨ ਉਰਫ ਗੋਲਮ ਹੋਸੈਨ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ (2012) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 489 : [2012] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 244; ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) (2020) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 803 : [2020] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 69; ਪਵਨ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ (2009) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 259 : [2009] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 468; ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੋਰਖੀ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ (2006) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 584 : [2006] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 615; ਹਰੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2009) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 211 : [2009] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 623; ਅਬਦੁਲ ਰਜ਼ਾਕ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ (2015) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 637; ਵਿਨੋਦ ਕਟਾਰਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ 2022 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 1204; ਰਾਮ ਨਾਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ (2015) 17 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 699 : [2015] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 200; ਉਪੇਂਦਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਨਾਮ ਓੜੀਸਾ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ (2015) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 124 : [2015] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 214; ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ (2010) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 83; ਸ਼ਿਓ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ (1989) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਅੱਲ 605; ਰਿਸ਼ੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੋਲੰਕੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (2022) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 602; ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਝਾਰਖੰਡ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2005) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 551 : [2005] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1019; ਜਿਤੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬੱਬੂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ (2013) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 193 : [2013] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 764; ਧਰਮਬੀਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2010) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 344 : [2010] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 137; ਮਹੇਸ਼ ਜੋਗੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ (2014) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 184 : [2014] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 293; ਸਤਿਆ ਦੇਵ ਉਰਫ ਭੂਰੇ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ (2020) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 555; ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ (ਹੁਣ ਯੂ.ਟੀ. ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁਭਮ ਸੰਗਰਾ 2022 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 1592; ਰਜਿੰਦਰ ਚੰਦਰਾ ਬਨਾਮ ਛੱਤੀਸਗੜ ਦੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2002) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 287 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਹਵਾਲਾ

[2012] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 540 ਪੈਰਾ 12 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2012] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 244 ਪੈਰਾ 12 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2020] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 69 ਪੈਰਾ 12 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2006] 10 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 988 ਪੈਰਾ 13 'ਤੇ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ

[2009] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 468 ਪੈਰਾ 13 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2006] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 615 ਪੈਰਾ 14 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2001] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 669 ਪੈਰਾ 14 'ਤੇ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1988] ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਪੈਰਾ 14 'ਤੇ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2009] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 623 ਪੈਰਾ 20 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2015] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 200 ਪੈਰਾ 20 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ

ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ: ਫੌਜਦਾਰੀ ਵਿਵਿਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 157334 ਦੀ 2018 ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਫੌਜਦਾਰੀ) ਨੰਬਰ 1139-1140 ਦੀ 2000 ਵਿੱਚ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 25-26 ਦੀ 2000 ਵਿੱਚ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ 05.09.2000 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿ.ਏ.ਨੰ. 26 ਅਤੇ 25 ਦੀ 2000 ਤੋਂ।

ਅਰਜੀਦਾਰ ਲਈ ਆਰ. ਬਸੰਤ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵਿਸ਼ਨੂ ਪੀ., ਮਿਸ ਤ੍ਰਿਸ਼ਾ ਚੰਦਰਨ, ਮਿਸ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ਰਸਤੋਗੀ, ਸ਼ਾਦਾਨ ਫਰਾਸਤ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਸਚਿਨ ਪਾਟਿਲ, ਸਿੱਧਾਰਥ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ, ਆਦਿਤਿਆ ਅਨਿਰੁੱਧ ਪਾਂਡੇ, ਭਾਰਤ ਬਾਗਲਾ, ਸੌਰਵ ਸਿੰਘ, ਜਿਓ ਜੋਸਫ, ਰਵੀ ਮੁਹੰਮਦ, ਦੁਰਗੇਸ਼ ਗੁਪਤਾ, ਹ੍ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਚਿਤਾਲੇ, ਵਿਜੈ ਕਾਰੀ ਸਿੰਘ, ਰਜਤ ਜੋਸਫ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਅਨਿਰੁੱਧ ਬੋਸ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

ਇਹ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਦੇ ਬੱਚੇ) ਐਕਟ, 2015 ("2015 ਐਕਟ") ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜੀਦਾਰ, ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ("1860 ਕੋਡ") ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 302, 342, 397, 449 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀਆਂ 120B ਅਤੇ 34 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਸੀ। ਅਰਜੀਦਾਰ ਦੀ ਇਕੋ ਵਾਰ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਹੈ। ਅਰਜੀਦਾਰ ਨੂੰ ਪੁਣੇ ਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 19ਵੀਂ ਫਰਵਰੀ 1998 ਅਤੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 23ਵੀਂ ਫਰਵਰੀ 1998 ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀਵਾਰੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਰਜੀਦਾਰ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ 24ਵੀਂ ਨਵੰਬਰ 2000 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਰਜੀਦਾਰ, ਦੋ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ (ਜੀਤੂ ਅਤੇ ਰਾਜੂ) ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ 1860 ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ

ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਰਜੀਦਾਰ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦੌਰਾਨ ਜੁਵੈਨਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਰਾਜੂ ਨੇ ਮੁਕਰਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਫੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਦੋਸ਼ੀਵਾਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 22ਵੀਂ ਜੁਲਾਈ 1999 ਨੂੰ ਅਰਜੀਦਾਰ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਰਜੀਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀਵਾਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 5ਵੀਂ ਸਤੰਬਰ 2000 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਰਜੀਦਾਰ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਬੇਸ਼ੱਕ, ਭਿਆਨਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ। 26ਵੀਂ ਅਗਸਤ 1994 ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਨਿਆਇਕ ਫੋਰਮਾਂ ਸਮੇਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਦੋਸ਼ਾਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਰਜੀਦਾਰ ਨੇ ਦੋ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪੰਜ ਔਰਤਾਂ, (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਗਰਭਵਤੀ ਸੀ) ਅਤੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਪਰਾਧ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੇ ਪੁਣੇ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਰਜੀਦਾਰ ਨੂੰ 5ਵੀਂ ਸਤੰਬਰ 1994 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ 28 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ।

2. ਭਾਵੇਂ ਅਪਰਾਧ ਪੁਣੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਦਾ ਦਾਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਲਾਬਸਰ ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਦੁੰਗਰਗੜ੍ਹ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਹੁਣ ਬੀਕਾਨੇਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਥੋਂ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਰਾਇਣ ਚੇਤਨਰਾਮ ਚੌਧਰੀ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਅਸਲ ਨਾਮ ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਂਗੇ, ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਣੇ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਣੇ ਵਿੱਚ "ਨਿਰਣਾਰਾਮ" ਨੂੰ "ਨਾਰਾਇਣ" ਕਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਤਹਿਸੀਲ ਪਹਿਲਾਂ ਚੂਰੂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਪਰ ਸਾਲ 2001 ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੀਕਾਨੇਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 26 ਅਗਸਤ 1994 ਹੈ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਖਿਲਾਫ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਗਭਗ 20 ਸਾਲ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਦਾ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਵਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ 30 ਜਨਵਰੀ 2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੇ "ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ" 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਨਿਰਣਾਰਾਮ, ਚੇਤਨਰਾਮ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਧਾਨਾਚਾਰਯਾ (ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ), ਰਾਜਕੀਯ ਆਦਰਸ਼ ਉੱਚ ਮਾਧਿਮਿਕ ਵਿਦਿਆਲਯ, ਜਲਾਬਸਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਦੁੰਗਰਗੜ੍ਹ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਦਾ ਜਨਮ 1 ਫਰਵਰੀ 1982 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ 15 ਅਗਸਤ 2001 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ "ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ" ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1986 ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਨੰਬਰ 568 ਦੇ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ 15 ਮਈ 1989 ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਕਲਾਸ (ਪਾਸ) ਤੋਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਣਤੀ ਦੀ ਉਮਰ 12 ਸਾਲ ਅਤੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਬਣਤੀ ਨੂੰ ਨਰਾਇਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਿਰਨਾਰਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਨਾਰਮ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਉਕਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਉਮਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਣਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਸਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦ ਜਾਂ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਉਹ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਂਗੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ।

3. ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨਰਾਇਣ ਦੀ ਉਮਰ 20 ਸਾਲ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਉਮਰ (20-22 ਸਾਲ) ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਣਤੀ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਬਣਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਤਿਰਛੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

4. ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ 14 ਅਗਸਤ 2005 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਜੇਲ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਪੱਛਮੀ ਡਵੀਜ਼ਨ, ਪੁਣੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਏ ਯਰਵਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇਲ੍ਹ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚੀਫ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਕੋਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਵਿਭਾਗ, ਬੀਜੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਸਾਸੂਨ ਜਨਰਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਪੁਣੇ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ

ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਰਿਪੋਰਟ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਮੈਡੀਸਨ ਦੇ, ਉਕਤ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 24 ਅਗਸਤ ਨੂੰ 2005, ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਉਮਰ 22 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ ਗਲਤੀ ਦੇ ਹਾਸ਼ੀਏ ਸਮੇਤ। ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

"MD/ AGE/ 198/ 2005

ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਵਿਭਾਗ

ਬੀ ਜੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਸਾਸੂਨ

ਜਨਰਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਪੁਣੇ

ਉਮਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ

24/8/2005

ਮਿਸਟਰ ਨਰਾਇਣ ਚੇਤਰਾਮ ਚੌਧਰੀ ਯੇਰਵਾਡਾ ਸੈਂਟਰਲ ਜੇਲ, ਪੁਣੇ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ

ਮਿਤੀ: 24/8/2005, ਸਮਾਂ: 3:45 ਵਜੇ, ਐਮ.ਐਲ.ਸੀ ਨੰਬਰ 25802, ਮਿਤੀ:23/8/2005

ਸਹਿਮਤੀ: ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਮਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਟੈਸਟਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ।

ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ: ਮੱਧਮ
ਦੰਦ: ਉੱਪਰ 15
ਹੇਠਾਂ 15
ਕੱਦ 5'9"
ਭਾਰ 68 ਕਿਲੋ

ਦੁਇਤੀਯਕ ਲਿੰਗ ਲੱਛਣ

ਪੁਰਸ਼:
ਮੂੰਛ: ਮੌਜੂਦ
ਦਾੜ੍ਹੀ: ਮੁੰਡਵਾਈ ਹੋਈ
ਜਨਨ ਵਾਲ: ਮੌਜੂਦ
ਆਵਾਜ਼: ਸਧਾਰਨ
ਜਨਨਾਂਗ: ਸਧਾਰਨ

ਮੈਡੀਕੋਲੀਗਲ ਜਾਂਚ: ਐਕਸ ਰੇ ਪਲੇਟ ਨੰਬਰ ਆਰ180(4) ਮਿਤੀ: 23/8/05

ਨਿਸਕਰਸ਼: ਕਲੀਨਿਕਲ ਅਤੇ ਰੇਡੀਓਲੋਜੀਕਲ ਜਾਂਚ ਤੋਂ, ਮਿਤੀ 24/8/05 'ਤੇ ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਉਮਰ 'ਬਾਈਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਰ ਚਾਲੀ ਸਾਲ (40 ਸਾਲ) ਤੋਂ ਘੱਟ' ਸਮੇਤ ਗਲਤੀ ਦੇ ਮਾਰਜਨ।

ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ:

ਸਦ/-

ਬੀ ਜੀ ਮੋਰੇ

ਸਦ/-
ਡਾ. ਐਮ.ਐਸ. ਵੇਬਲ
ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਮੁਖੀ / ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ / ਸਹਾਇਕ ਲੈਕਚਰਾਰ
ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਮੈਡੀਸਿਨ ਵਿਭਾਗ,
ਬੀ. ਜੇ. ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਪੁਣੇ – 411001"

(ਪੇਪਰਬੁੱਕ ਤੋਂ ਸ਼ਬਦਬੱਧ ਉਧਾਰਨ) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ [ਅਨਿਰੁੱਧ ਬੋਸ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

5. ਇਹ 2006 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਮਿਸਟਰ ਬਸੰਤ ਵੱਲੋਂ, ਜੋ ਕਿ ਅਰਜੀਦਾਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਹਨ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰ ਸਮੂਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਜਨ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਅਰਜੀਦਾਰ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੇ 24 ਜਨਵਰੀ 2006 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ, ਜਿਸਨੂੰ "ਦਯਾ ਯਾਚਿਕਾ" ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸਿਰਲੇਖਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਰਜੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ A-7 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਯਾਚਿਕਾ ਦਾ ਪਾਠ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸਕੱਤਰੇਤ
ਸੀਏ II ਸੈਕਸ਼ਨ
ਮਿਤੀ- 24/1/2006
ਡੀ.ਵਾਈ. ਨੰਬਰ 03-/06 ਐਮ.ਐਲ."

ਇੱਕ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਦਯਾ ਯਾਚਿਕਾ

ਮਾਣਯੋਗ ਉੱਚਤਾ
ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ,
ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

ਭਾਰਤ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ,

ਅਸੀਂ ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੱਖਿਆਕਾਰ (ਐਚ.ਆਰ.ਐਲ.ਡੀ.) ਹਾਂ ਜੋ ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਲੰਘਣਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਯੇਰਵਾਡਾ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਪੁਣੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਏ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਾਣਯੋਗ ਆਪ ਨਾਲ ਪੱਤਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਚੇਤਨਰਾਮ ਚੌਧਰੀ, ਜਨਮ 1/2/1982, ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਯੇਰਵਾਡਾ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਪੁਣੇ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਅਰਜੀਦਾਰ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਗਭਗ 13 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਉੱਚਤਾ, ਤੁਹਾਡੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਜਿਤੇਂਦਰ ਨੈਨਸਿੰਘ ਗਹਲੋਤ ਡੀਵਾਈ ਨੰਬਰ 7/27 'ਤੇ 8/11/2004 ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਯਾ ਯਾਚਿਕਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਵਾਕਈ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੇਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸੁਚਾਰੂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹੋ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ।

ਜੇਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਰਨਾਰਾਮ ਚੇਤਨਰਾਮ ਚੌਧਰੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਕਾਨੂੰਨ

ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਸਰਵੋਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜੇਲ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਕੰਧਾਂ ਅੰਦਰ 11 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ 13 ਸਾਲਾ ਨਾਬਾਲਗ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਸਖਤ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਤੁਹਾਡਾ ਸੱਚਾ

ਐਡਵੋ. ਆਸਿਮ ਸਰੋਦੇ ਐਡਵੋ. ਸਮਿਤਾ ਲੋਖੰਡੇ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਸੰਜੇ ਜਾਧਵ ਮੋਹਤ

ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਕੁਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਕੀਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੰਟਰਨ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨ

ਲਿਫਾਫੇ: ਨਿਰਨਾਰਾਮ ਚੇਤਨਰਾਮ ਚੌਧਰੀ ਦਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਕਾਗਜ਼ਾਤ।
(ਸਾਰੀਆਂ ਅਟੈਸਟਡ ਕਾਪੀਆਂ)

(ਪੇਪਰਬੁੱਕ ਤੋਂ ਸ਼ਬਦ ਦਰ ਸ਼ਬਦ ਉਧਾਰਨ)

6. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਪੱਤਰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਗਾਊ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਅਗਲੇ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੋਇਆ। ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਜੋ ਯੇਰਵਾਡਾ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ, ਪੁਣੇ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਹੋਮ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੇ ਅਡੀਸ਼ਨਲ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਐਨੈਕਸਚਰ ਏ-13 ਹੈ), ਜੇਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੱਸੂਨ ਹਸਪਤਾਲ, ਪੁਣੇ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਅਰਜੀਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜਲਾਬਸਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਨਿਰਨਾਰਾਮ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ 19 ਜਨਵਰੀ 2007 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਿਰਨਾਰਾਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਟੈਸਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਸੰਚਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

"ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਦੋਸ਼ੀ ਕੈਦੀ C1871 ਨਾਰਾਇਣ ਚੇਤਨਰਾਮ ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਉਮਰ ਬਾਰੇ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਕਤ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਸੱਸੂਨ ਹਸਪਤਾਲ, ਪੁਣੇ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਮੈਡੀਕਲ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੱਤਰ NIV/ AVT 64/ 2007 ਮਿਤੀ 8/1/2007 ਰਾਹੀਂ ਕੈਦੀ ਦੀ ਉਮਰ ਬਾਰੇ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਉਸ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ SSR/ Prisoner/ 26/ 06 ਮਿਤੀ 8/1/2007 ਵਿੱਚ ਕੈਦੀ ਦੀ ਉਮਰ ਬਾਰੇ, ਮਾਣਯੋਗ ਮੈਡੀਕਲ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ, "ਕੈਦੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ; ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਅਸਲ ਉਮਰ ਉਸ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਤਾ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਨਿਰਨਾਰਾਮ ਚੇਤਨਰਾਮ ਚੌਧਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਜੁਲਾਬਸਰ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਡੂੰਗਰਗੜ੍ਹ ਤਾਲੂਕਾ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਚੂਰੂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਹੁਣ ਬੀਕਾਨੇਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਤਾਂ ਇਹ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।" ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਦੀ ਫੋਟੋਕਾਪੀ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੈਦੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਆਸੀਮ ਸਰੋਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੈਦੀ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਦਯਾ ਯਾਚਿਕਾ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਕੂਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਜੋੜੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੈਦੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਕੂਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਫੋਟੋਕਾਪੀ ਜੋੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।"

(ਪੇਪਰਬੁੱਕ ਤੋਂ ਸ਼ਬਦ-ਦਰ-ਸ਼ਬਦ ਉਧਾਰਨ)

7. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 32 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਰਿਟ ਯਾਚਿਕਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਵੇਦਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਨਾਰਾਇਣ @ ਨਿਰਨਾਰਾਮ' ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਯਾਚਿਕਾ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਵੇਦਕ ਨੇ 1989 ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ "ਪਰਿਵਾਰ ਕਾਰਡ" 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਨ ਦੀ ਉਮਰ 12 ਸਾਲ ਦਰਜ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 15ਵੀਂ ਅਗਸਤ 2001 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਨਾਰਾਮ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 1ਲੀ ਫਰਵਰੀ 1982 ਦਰਜ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਚੇਤਨਰਾਮ ਦਾ ਨਾਮ ਨਿਰਨਾਰਾਮ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵਜੋਂ ਆਇਆ ਹੈ।

ਇਹ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀ, ਜੋ ਕਿ W.P. (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 126 ਦੇ 2013 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 12ਵੀਂ ਅਗਸਤ 2013 ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ:-

"ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਉਪਰੰਤ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ

ਆਰ ਡੀ ਆਰ

"ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 32 ਅਧੀਨ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਇਛੁਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

8. ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ 30ਵੀਂ ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਇਕ ਸਮਾਨਤਾ ਬੈਂਚ ਨੇ 29ਵੀਂ ਜਨਵਰੀ 2019 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪੁਣੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਦੀ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

"ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਉਪਰੰਤ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ

ਆਰ ਡੀ ਆਰ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ।

ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ - ਨਾਰਾਇਣ ਚੇਤਨਰਾਮ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਿਤੀ 05.09.2000 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ (Crl.M.P.No.5242 ਦੇ 2016 ਵਿੱਚ R.P.(Crl.)Nos.1139-1140/2000 ਵਿੱਚ Crl.A.Nos.25-26/2000) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (ਇਸ ਨੂੰ 'ਆਈਪੀਸੀ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 342, 397, 449 ਅਤੇ 302 ਅਧੀਨ ਉਸ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 25-26 ਦੇ 2000 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 24.11.2000 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ (Crl.M.P.No.157334 ਦੇ 2018 ਵਿੱਚ R.P.(Crl.)Nos.1139-1140/2000 ਵਿੱਚ Crl.A.Nos.25-26/2000) ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 (ਇਸ ਨੂੰ 'ਐਕਟ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਅਧੀਨ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਨਾਬਾਲਗਤਾ

ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ।

31.10.2018 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਲਈ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਰ ਦੀ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਲਵੋ। ਪਰ ਅੱਜ, ਜਵਾਬੀ-ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਭਾਅਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਰਾਜ ਦੇ ਘੋਰ ਆਲਸੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਲੰਬਿਤਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ; ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਰੁਕੇ ਹਾਂ।

ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9(2) ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਬਚਦਾ ਪਰ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨਜ਼ ਜੱਜ, ਪੁਣੇ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਰ ਦੀ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਣਾ ਹੈ। ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅਰਜ਼ੀ (ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਐਮ.ਪੀ.ਨੰਬਰ 157334/2018 ਵਿੱਚ ਆਰ.ਪੀ.(ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ) ਨੰਬਰ 1139-1140/2000 ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਏ.ਨੰਬਰ 25-26/2000) ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜ਼ੈਰਾਕਸ ਕਾਪੀ ਸਮੇਤ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨਜ਼ ਜੱਜ, ਪੁਣੇ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਰ ਦੀ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਜੇਕਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨਜ਼ ਜੱਜ, ਪੁਣੇ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜੇ, ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ। ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨਜ਼ ਜੱਜ, ਪੁਣੇ ਇਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਰ ਦੀ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨਜ਼ ਜੱਜ, ਪੁਣੇ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲਾ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰੋ।

9. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨਜ਼ ਜੱਜ (ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਅੱਗੇ "ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੱਜ" ਕਹਾਂਗੇ) ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਰ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ, ਵਾਸਤਵਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਅਰਜ਼ੀ ਆਈ.ਏ. ਨੰਬਰ 58515 ਦੇ 2019 ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸ੍ਰੀ ਬਸੰਤ ਨੇ ਇਸ ਖੋਜ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਬਹਸ ਕੀਤੀ, ਜਦਕਿ ਸ੍ਰੀ ਪਾਟਿਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਚਿਤਾਲੇ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਦਖਲਕਾਰੀ (ਵਾਸਤਵਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ) ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਖਾਰਜੀ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ:- 1. ਰਾਜਕੀਯ ਆਦਰਸ਼ ਉੱਚ ਮਾਧਿਅਮਿਕ ਵਿਦਿਆਲਯ, ਜਲਾਬਸਰ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਮਿਤੀ 15/08/2001, ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਚੇਤਨਰਾਮ, ਨਿਵਾਸੀ ਜਲਾਬਸਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੂਰੂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 01/02/1982 ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। (ਉਸਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ 'ਆਈ-1' ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ)।

2. ਨਿਰਾਣਾਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਚੇਤਨਰਾਮ ਦਾ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਮਿਤੀ 30/01/2019, ਜੋ ਕਿ ਮੁਖ ਅਧਿਆਪਕ, ਰਾਜਕੀਯ ਆਦਰਸ਼ ਉੱਚ ਮਾਧਿਅਮਿਕ ਵਿਦਿਆਲਯ, ਜਲਾਬਸਰ, ਸ਼੍ਰੀਡੂੰਗਰਗੜ੍ਹ (ਬੀਕਾਨੇਰ) ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। (ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਐਨੈਕਸਚਰ 'ਆਈ-2')।

3. ਸਕੂਲ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਜੋ ਕਿ ਮੁਖ ਅਧਿਆਪਕ, ਰਾਜਕੀਯ ਆਦਰਸ਼ ਉੱਚ ਮਾਧਿਅਮਿਕ ਵਿਦਿਆਲਯ, ਜਲਾਬਸਰ, ਸ਼੍ਰੀਡੂੰਗਰਗੜ੍ਹ, (ਬੀਕਾਨੇਰ), ਮਿਤੀ 07/02/2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। (ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਐਨੈਕਸਚਰ-'ਆਈ-3')।

4. ਨਿਰਾਣਾਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਚੇਤਨਰਾਮ, ਜਲਾਬਸਰ ਵਾਸੀ, ਤਹਿਸੀਲ-ਸ਼੍ਰੀਡੂੰਗਰਗੜ੍ਹ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਬੀਕਾਨੇਰ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ

ਮਿਤੀ 10/08/2009 ਨੂੰ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਡੂੰਗਰਗੜ੍ਹ, ਬੀਕਾਨੇਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਬੋਨਾਫਾਈਡ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ। (ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਐਨੇਕਸਚਰ- 'ਆਈ-4')।

5. ਨਿਰਾਣਾਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਚੇਤਨਰਾਮ, ਜਲਾਬਸਰ ਵਾਸੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਬੀਕਾਨੇਰ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਮਿਤੀ 10/08/2009 ਨੂੰ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਦੂੰਗਰਗੜ੍ਹ, ਬੀਕਾਨੇਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਅਨਜ਼ ਪਿੱਛੜੇ ਵਰਗ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ। (ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਐਨੇਕਸਚਰ- 'ਆਈ-5')।

6. ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 23/03/2001 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲ ਨੂੰ ਦੂੰਗਰਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੀਕਾਨੇਰ ਵਿੱਚ 01/04/2001 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੂਰੂ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ। (ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਐਨੇਕਸਚਰ- 'ਆਈ-6')।

7. ਸਰਪੰਚ, ਗ੍ਰਾਮਪੰਚਾਇਤ ਉਦਰਸਰ, ਸ਼੍ਰੀਡੂੰਗਰਗੜ੍ਹ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਨਾਰਾਇਣ ਚੌਧਰੀ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਾਮ ਨਿਰਾਣਾਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਚੇਤਨਰਾਮ ਚੌਧਰੀ ਹੈ। (ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਐਨੇਕਸਚਰ- 'ਆਈ-7')।

8. ਚੇਤਨਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਰਤਨਰਾਮ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਰਕਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਕਾਰਡ ਨੰਬਰ.21711, ਸਾਲ 1989 ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਨਿਰਾਣਾ' ਨੂੰ ਚੇਤਨਰਾਮ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ 12 ਸਾਲ ਦਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੋਰ, ਅਨਾਦਾ, ਮੁਖਰਾਮ, ਬਿਰਬਲ ਨੂੰ 'ਨਿਰਾਣਾ' ਦੇ ਭਰਾ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। (ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਐਨੇਕਸਚਰ- 'ਆਈ-1')।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ

9. ਰਾਜਕੀਯ ਮਾਧਿਅਮਿਕ ਵਿਦਿਆਲਯ ਉਦਰਸਰ, ਤਹਸੀਲ-ਸ਼੍ਰੀਦੂੰਗਾਰਗੜ੍ਹ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਬੀਕਾਨੇਰ ਵੱਲੋਂ 19/09/2003 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਏ. ਟੀ. ਸੀ. ਫਾਰਮ, ਅਨਾਦਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਚੇਤਨਰਾਮ ਸਨਾਤਨ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ। (ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਐਨੇਕਸਚਰ- 'ਐਲ-2')।

10. ਮੁਖਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਚੇਤਨਰਾਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਰਾਜਕੀਯ ਜੀ. ਆਰ. ਮੋਹਤਾ ਉੱਚ ਮਾਧਿਅਮਿਕ ਵਿਦਿਆਲਾ, ਸ਼੍ਰੀਦੂੰਗਾਰਗੜ੍ਹ, ਬੀਕਾਨੇਰ ਵੱਲੋਂ 15/07/1994 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ: (ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਐਨੇਕਸਚਰ- 'ਐਲ-3')।

11. ਨਾਰਾਇਣ ਚੇਤਰਾਮ ਚੌਧਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਉਮਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪ੍ਰੋਟੋਫਾਰਮਾ ਦੀ ਫੋਟੋਕਾਪੀ, 24/08/2005 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ। (ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਐਨੇਕਸਚਰ-'ਜੇ-1')

(ਪੇਪਰਬੁੱਕ ਤੋਂ ਸ਼ਬਦ-ਦਰ-ਸ਼ਬਦ ਉਦਧ□ਤ)

10. 12ਵੀਂ ਮਾਰਚ 2019 ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਖੋਜ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੀ:-

"38SUPERSCRIPT ਜਿਹੜੀ ਜਾਂਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ, ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

39 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(35) ਅਨੁਸਾਰ, ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਬੱਚਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਿੱਛੋਕੜ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 9(2) ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ

ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਪਰੋਕਤ ਹੈ। "ਰਾਜੂ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ [(2019) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 401] " ਵਿੱਚ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਨਿਯਮ 2007 ਦੇ ਨਿਯਮ 7 ਏ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ 3 ਨੇ ਉਮਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਤਰੀਕਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਮਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਤਰੀਕਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 94 ਉਮਰ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਤੁਰੰਤ ਹਵਾਲੇ ਲਈ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

40) “ਸੁਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (2008) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਰਾਜ 138” ਅਤੇ “ਸ਼ਾਹ ਨਵਾਜ਼ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ [(2011) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 751” ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਕੂਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, “ਸੁਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ)” ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਚੋਣ ਰੋਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਸੰਬੰਧੀ ਉਪਯੋਗੀ ਹੈ। “ਦਰਗਾ ਰਾਮ ਉਰਫ ਗੁੰਗਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ [(2015) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 775]” ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਓਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਟੈਸਟ ਸੰਬੰਧੀ ਉਪਯੋਗੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੇਸ “ਰਾਜੂ (ਉਪਰੋਕਤ)” ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

41) ਸੈਕਸ਼ਨ 94 ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਦੇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬੱਚਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਮੈਟ੍ਰਿਕੁਲੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰੀਖਿਆ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਮੰਗੇ ਜਾਣਗੇ, ਜੇਕਰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ। ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਮਿਉਨਿਸਿਪਲ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਉਮਰ ਨੂੰ ਓਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਟੈਸਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

42) ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਨਿਯਮ, 2007 ਦੇ ਨਿਯਮ 7 ਏ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਨਿਯਮ 12 ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 94 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਸਕੂਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਮੈਟ੍ਰਿਕੁਲੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਆਦਿ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਕੂਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ “ਰਾਜੂ (ਉਪਰੋਕਤ)” ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਕੂਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਾਮ ਅਤੇ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੋਨੋਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ।

43) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਯਾਚੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਸਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੁਵੈਨਾਇਲਿਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯਾਚੀ ਅਤੇ ਯਾਚੀ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

44) ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਰਾਜਕੀਯ ਆਦਰਸ਼ ਉੱਚ ਮਾਧਿਮਿਕ ਵਿਦਿਆਲਯ, ਜਲਾਬਸਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ: ਉਸ ਨੇ ਇੰਚਾਰਜ ਹੈੱਡ ਮਾਸਟਰ ਨਮਰਤਾ ਪ੍ਰਭੂਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 1 (ਐਨੈਕਸਚਰ- '1/1') ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ “ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਚੇਤਨਰਾਮ” ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ, ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਸਦੇ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਰਜਿਸਟਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ, ਦਾਖਲਾ ਨੰਬਰ 568 ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਜਿਸਟਰ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਹੈ। ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਕਾਪੀ; ਜੋ ਕਿ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 3 (ਐਨੈਕਸਚਰ- '1/3') ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਸਹੀ ਕਾਪੀ ਲੱਗੀ। ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ “ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਚੇਤਨਰਾਮ” ਦਾ ਨਾਮ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਰਜਿਸਟਰ ਅਨੁਸਾਰ; “ਨਿਰਣਾਰਾਮ” ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 01/02/1982 ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੰਬਰ 1 ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ, “ਨਿਰਣਾਰਾਮ” ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 01/02/1982 ਹੈ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 2 (ਐਨੈਕਸਚਰ- '1/2') ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ

ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਮੋਹਰ ਇਸ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਦੂਜੀ ਕਾਪੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਜਾਂ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਾਮਾਂ ਦੀ ਓਵਰਰਾਈਟਿੰਗ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ "ਨਿਰਣਾਰਾਮ" ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਾਲੀਦਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਤੱਕ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਗਦੇ ਹਨ। "ਨਿਰਣਾਰਾਮ" ਨੂੰ 01/04/1986 ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 15/08/2001 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜੋ ਕਿ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ, ਪਹਿਲਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹੈ।

45) ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ "ਮੁਖਰਾਮ" ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਕੀਯ ਆਦਰਸ਼ ਉੱਚ ਮਾਧਿਮਿਕ ਵਿਦਿਆਲਯ, ਜਲਾਬਸਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦਾ ਜਨਮ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ: ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟ ਐਕਸ.ਐਚ.16 ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹੈੱਡ ਮਿਸਟਰੈਸ ਦੁਆਰਾ 23/02/2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਐਕਸ.ਐਚ.16 ਨਾਲ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰਾਂ 1 ਤੋਂ 3 ਤੱਕ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅਸਲ ਸ੍ਰੋਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਸਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ, ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ "ਨਾਰਾਇਣ" ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦੇ। ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਰਾਇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ, ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰਾਂ 1 ਤੋਂ 3 ਤੱਕ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸਦੀ ਮੋਹਰ ਇਸ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰਾਂ 1 ਤੋਂ 3 ਤੱਕ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ।

46) ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (ਅਨੁਬੰਧ- '4 & '5') ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਅਤੇ ਓਬੀਸੀ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਡੂੰਗਰਗੜ੍ਹ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 6 ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (ਅਨੁਬੰਧ- '1-6') ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, 01/04/2001 ਤੋਂ ਤਹਿਸੀਲ-ਸ਼੍ਰੀਡੂੰਗਰਗੜ੍ਹ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੂਰੂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੀਕਾਨੇਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: ਇਸ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ 15/08/2001 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੰਬਰ 1) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੂਰੂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ, ਪਰ 23/03/2001 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਿੰਡ ਜਲਾਬਸਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਡੂੰਗਰਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਬੀਕਾਨੇਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਜਲਾਬਸਰ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲ ਸ਼੍ਰੀਡੂੰਗਰਗੜ੍ਹ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੀਕਾਨੇਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 10/08/2009 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਉੱਥੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੀਕਾਨੇਰ ਦਾ ਨਾਮ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

47) ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਅਰਥਾਤ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਸਲੀ ਅਤੇ ਅਸਲੀਅਤ ਵਾਲੇ ਕਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਖਲਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ: ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਨਵਰਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰਭੂਆਨੰਦਨ ਨਾਮਕ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦਾ ਬਿਆਨ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਦਫਤਰ, ਸ਼੍ਰੀਡੂੰਗਰਗੜ੍ਹ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੀਕਾਨੇਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਖਲਿਆਂ ਦੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ 'ਤੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ, ਰਜਿਸਟਰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰੱਖੇ ਨਹੀਂ ਗਏ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਸ਼੍ਰੀਡੂੰਗਰਗੜ੍ਹ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੀਕਾਨੇਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਸ਼੍ਰੀਡੂੰਗਰਗੜ੍ਹ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੀਕਾਨੇਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਰੋਤ ਅਸਲੀ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ

ਅਸਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ। ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਨਾਮ ਹੈ "ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਚੇਤਨਰਾਮ" ਅਤੇ ਨਹੀਂ "ਨਾਰਾਯਣ"।

48) ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੰਬਰ 9 (ਐਨੈਕਸਚਰ- 'ਐਲ-2') ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹੈ ਜੋ ਕਿ "ਅੰਦਾਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਚੇਤਨਰਾਮ" ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਰਾਜਕੀਯ ਮਾਧਿਅਮਿਕ ਵਿਦਿਆਲਯ ਉਦੈਪੁਰ ਨੂੰ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ "ਅੰਦਾਰਾਮ" ਦੇ ਟੀ.ਸੀ. ਫਾਰਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕੇ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਇੱਕ ਲੈਕਚਰਾਰ ਪੂਨਮ ਜੈਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਿਆਨ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਸਕੂਲ ਦੀ ਇੰਚਾਰਜ ਹੈੱਡ ਮਿਸਟਰੈਸ ਸੀ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਟੀ.ਸੀ. ਫਾਰਮ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜੋ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੰਬਰ 9 ਉੱਤੇ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਕਤ ਟੀ.ਸੀ. ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਟੀ.ਸੀ. ਫਾਰਮ ਸਕੂਲ ਰਜਿਸਟਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: ਅਜਿਹੇ ਸਕੂਲ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹੀ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 1269 ਉੱਤੇ, ਉੱਥੇ "ਅੰਦਾਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਚੇਤਨਰਾਮ" ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੰਬਰ 9 ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਅਸਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੈ।

49) ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੰਬਰ 10 (ਐਨੈਕਸਚਰ- 'ਐਲ-3') ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵਿਅਕਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੰਬਰ 10 ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੰਬਰ 8 (ਐਨੈਕਸਚਰ- 'ਐਲ-1') ਪਰਿਵਾਰ ਕਾਰਡ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਗ੍ਰਾਮਸੇਵਕ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, 1989 ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਗ੍ਰਾਮਪੰਚਾਇਤ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਗਲਤ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਕਾਰਡ ਯਾਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੰਬਰ 8 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀ ਸ਼੍ਰੀਡੂੰਗਰਗੜ੍ਹ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਫਸਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਚੂੰਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਰਾਜ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕਾਰਡ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੰਬਰ 9 ਅਸਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ "ਅੰਦਾਰਾਮ" ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ "ਚੇਤਨਰਾਮ" ਹੈ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 5 ਤੱਕ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ "ਚੇਤਨਰਾਮ" ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, "ਨਿਰਨਾਰਮ" ਅਤੇ "ਅੰਦਾਰਮ" ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ "ਚੇਤਨਰਾਮ" "ਨਿਰਨਾਰਮ" ਅਤੇ "ਅੰਦਾਰਮ" ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਕਾਰਡ ਜੋ ਕਿ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 8 ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ, "ਚੇਤਨਰਾਮ" ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਮ ਜਲਾਬਸਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਮ "ਅਨਦਾ" ਅਤੇ "ਨਿਰਨਾ" ਉਥੇ ਵੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ "ਚੇਤਨਰਾਮ" ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਪਰਿਵਾਰ ਕਾਰਡ ਜੋ ਕਿ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 8 ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ, ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

50) ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 7 ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (ਐਨੈਕਸਚਰ- 'ਆਈ-7') ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਦਾਰਸਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਰਪੰਚ ਗੌਰਾਦੇਵੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 7 ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ, "ਨਾਰਾਇਣ ਚੌਧਰੀ" ਅਤੇ "ਨਿਰਨਾਰਮ" ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜੇਠਾਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਤੋਦਾਰਾਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਉਦਾਰਾਮ ਦਾ ਬਿਆਨ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 7 ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰੰਤੂ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਪੰਚ ਗੌਰਾਦੇਵੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੇਸਰਾਰਾਮ ਜੋ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮਸੇਵਕ ਸੀ, ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ। ਪਰੰਤੂ, ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਅਤੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 7 ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਗੌਰੀਦੇਵੀ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ, ਉਹ ਇੱਕ ਸਰਪੰਚ ਸੀ, ਤਾਂ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 7 ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਗੌਰੀਦੇਵੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਠਾਰਾਮ ਅਤੇ ਉਦਾਰਾਮ ਦੇ ਬਿਆਨ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਜਦੋਂ ਦਸਤਖਤ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਲਈ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਥੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਅਤੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 7 ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 7 ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

51) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 94 ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿਰਫ ਜਦੋਂ ਸਕੂਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਦਿ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਤਾਂ ਹੀ ਅਸਥਿ ਪਰੀਕਸ਼ਣ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਸਕੂਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਹਨ, ਇਸ ਸਮੇਂ, ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 11 ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (ਐਨੈਕਸਚਰ- 'ਜੇ-1') ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

52) ਉਪਰੋਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ, "ਨਿਰਨਾਰਮ" ਅਤੇ "ਅਨਾਦਰਾਮ" ਭਰਾ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ, "ਚੇਤਨਰਾਮ" ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਜਲਾਬਸਰ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਸਕੂਲ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ, ਜਿਸ ਦਾ ਚਰਚਾ ਪਿਛਲੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਅਨਾਦਰਾਮ" ਦੇ ਪੁੱਤਰ "ਚੇਤਨਰਾਮ" ਦੀ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ 04/04/1980 ਦਸਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ "ਨਿਰਨਾਰਮ" ਦੀ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ 01/02/1982 ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ, "ਅਨਾਦਰਾਮ" "ਨਿਰਨਾਰਮ" ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਕਾਰਡ ਅਰਥਾਤ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 8 ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ "ਅਨਾਦਰਾਮ" "ਨਿਰਨਾਰਮ" ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ, ਚੂੰਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੰਡ ਵੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ "ਰਾਜੂ (ਉਪਰੋਕਤ)" ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਮਦਦ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 7 ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਨਿਰਨਾਰਮ" ਅਤੇ "ਨਾਰਾਇਣ" ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ, "ਚੇਤਨਰਾਮ" ਦਾ "ਨਾਰਾਇਣ" ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 7 ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼) ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪਰਿਆਪਤ ਸਮੱਗਰੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਸਕੂਲ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਸਲੀ ਅਤੇ ਵੈਧ ਹਨ। ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ, "ਨਿਰਨਾਰਮ" "ਅਨਾਦਰਾਮ" ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ, "ਨਿਰਨਾਰਮ ਚੇਤਨਰਾਮ" ਨਾਮ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਲਾਬਸਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ, ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 7 ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ "ਨਾਰਾਇਣ" ਨਾਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਪਰ "ਨਿਰਨਾਰਮ" ਨਾਮ ਨੂੰ "ਨਾਰਾਇਣ" ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਾਮ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

53) ਭਾਵੇਂ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਰ ਆਮ ਨਿਰੀਖਣ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਲੋਕ "ਨਿਰਨਾਰਮ" ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਚਾਰਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੁਣੇ ਵਿੱਚ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ "ਨਿਰਨਾਰਮ" ਉਚਾਰਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ, ਪੁਣੇ ਵਿੱਚ "ਨਿਰਨਾਰਮ" ਨੂੰ "ਨਾਰਾਇਣ" ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

54) ਜੇਕਰ "ਨਿਰਾਨਾਰਾਮ" "ਨਾਰਾਯਣ" ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ "ਨਾਰਾਯਣ" ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ "ਨਾਰਾਯਣ" ਦੇ ਸਕੂਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਨਾਮ "ਨਾਰਾਯਣ" ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਛਾਣ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਕੂਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਨਾਮ ਬਾਰੇ। ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ "ਨਾਰਾਯਣ" ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ "ਚੇਤਨਰਾਮ" ਨਹੀਂ ਪਰ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

55) ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ 01/02/1982 ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 24/08/1994 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 12 ਸਾਲ ਅਤੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਪਰਿਵਾਰ ਕਾਰਡ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਕਿ 1989 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਲੇਖਿਤ ਉਮਰ 12 ਸਾਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਮਰ 1989 ਦੇ ਸਾਲ ਲਈ ਉਲੇਖਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ 1994 ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ 24/08/1994 ਨੂੰ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਉਮਰ 16 ਸਾਲ ਅਤੇ 8 ਮਹੀਨੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ।

56) ਜਦੋਂ ਸਕੂਲ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਪੁਖਤਾਈ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 11 ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ 2005 ਵਿੱਚ ਉਲੇਖਿਤ ਰੇਂਜ 22 ਸਾਲ ਤੋਂ 40 ਸਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 1994 ਦੇ ਸਾਲ ਲਈ ਰੇਂਜ 11 ਸਾਲ ਤੋਂ 29 ਸਾਲ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਨੂੰ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 5, 8 ਅਤੇ 9 ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਰਥਾਤ 24/08/1994 ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 12 ਸਾਲ ਅਤੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(35) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਜਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ।

ਨਿਸਕਰਸ਼:

57) 24/08/1994 ਨੂੰ, ਨਿਰਾਨਾਰਾਮ ਚੇਤਨਰਾਮ ਦੀ ਉਮਰ 12 ਸਾਲ ਅਤੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਜਾਂ ਲਗਭਗ ਉਹੀ ਸੀ। ਨਾਰਾਯਣ ਚੇਤਨਰਾਮ ਚੌਧਰੀ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ [ਅਨਿਰੁੱਧ ਬੋਸ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ] ਹੈ।

ਨਿਰਨਰਾਮ ਚੇਤਨਰਾਮ ਚੌਧਰੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਅਰਜੀਦਾਤਾ ਇਕ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ, ਰਿਪੋਰਟ।

(ਪੇਪਰਬੁੱਕ ਤੋਂ ਸ਼ਬਦ-ਦਰ-ਸ਼ਬਦ ਉਧਾਰਨ)

11. ਮਿਸਟਰ ਪਾਟਿਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਰਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਖੋਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਰਜੀਦਾਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 32 ਅਧੀਨ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ (ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ) ਨੰਬਰ 126 ਦੇ 2013) ਅਤੇ ਇਹ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜੀਦਾਤਾ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਅਸਲ ਨਾਮ ਨਿਰਨਰਾਮ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ ਕਿ ਅਰਜੀਦਾਤਾ ਦਾ ਅਸਲ ਨਾਮ ਨਿਰਨਰਾਮ ਹੈ, ਮਿਸਟਰ ਪਾਟਿਲ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਫੈਬਰੀਕੇਟਡ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਵਿੱਚ ਅਰਜੀਦਾਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜੀਦਾਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਇਕ ਜਾਅਲੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਐਨੈਕਸ I-7 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਸਰਪੰਚ, ਗੌਰਾਦੇਵੀ, ਦੇ ਬਿਆਨ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੈਸਾ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਅਨੰਦਰਾਮ (ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨਾਦਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੰਦਰਾਮ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ) ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ L-2 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਖਰਾਮ ਦੇ, ਜੋ ਕਿ L-3 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਸੀ, ਵੱਲ ਵੀ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਅਰਜੀਦਾਤਾ ਦੇ ਭਰਾ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਮਰਤਾ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦਾਖਲਾ ਨੰਬਰ 1317 (ਜੋ ਕਿ ਮੁਖਰਾਮ ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸੀ) ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਖਰਾਮ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਦਾਖਲਾ ਨੰਬਰ 1317 ਇਕ ਬਾਬੂਲਾਲ ਸ਼੍ਰੀਚੰਦਨਮਲ ਭਦਾਨੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ 6ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਜੂਨ 1966 ਸੀ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਹਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਈਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਿਸਟਰ ਪਾਟਿਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜੀਦਾਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਨਿਰਨਰਾਮ ਦਾ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ 10ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਗਸਤ 2009 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਦੁੰਗਾਰਗੜ੍ਹ ਦੁਆਰਾ ਫੋਟੋ ਲਗਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਰਜੀਦਾਤਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਸੀ।

12. ਮਿਸਟਰ ਪਾਟਿਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 ("1973 ਕੋਡ") ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਜੀ) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਰਾਮ ਵਿਜੈ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [2021 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 142] ਅਤੇ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸਕਸੇਨਾ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [(2012) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 750] ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਰਾਮ ਵਿਜੈ ਸਿੰਘ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜੁਵੈਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2000 ("2000 ਐਕਟ") ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 94 ਤੋਂ ਮੌਲਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸਕਸੇਨਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਬੁਜ਼ਾਰ ਹੋਸੈਨ ਉਰਫ਼ ਗੋਲਮ ਹੋਸੈਨ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ [(2012) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 489] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਨੂੰ, 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਮਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੌਂਹ ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦਰਜ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਜਲਦੀਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

13. ਮਿਸਟਰ ਚਿਤਾਲੇ ਦੇ ਤਰਕ ਵੀ ਇਸੇ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ ਦਿੱਲੀ) [(2020) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 803] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਉਸ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬਚਪਨ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹੀ ਦਾਅਵਾ ਮੁੜ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਮ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਅਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਬੂਤਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਚੇਤਨਰਾਮ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 1993 ਦੀ ਉਕਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਚਪਨ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੇ ਨੇੜੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਉੱਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਰਾਰੀ ਠਾਕੁਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ [(2009) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 256], ਪਵਨ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਂਚਲ ਰਾਜ [(2009) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 259], ਮੋਹਦ. ਅਨਵਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ ਦਿੱਲੀ) [(2020) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 391] ਅਤੇ ਸੁਰਜਦੇਵ ਮਹਤੋ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ [(2022) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 800] ਹਨ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਨਿਆਇਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਉਸ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਅਬੁਜ਼ਾਰ ਹੋਸੈਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਦਾਹਰਣ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ:-

“39.6 ਜੁਵੇਨਾਈਲਟੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯਤਾ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਜੁਵੇਨਾਈਲਟੀ ਦਾ ਬੇਤੁਕਾ ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਸੰਭਵ ਦਾਅਵਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਹ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇ।”

14. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਰਕ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਸਕੂਲ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਨਮ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਦਾ “ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ” ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਲ ਅਸੀਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇਣ ਲਈ, ਮਿਸਟਰ ਪਾਟਿਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 550 ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਚੌਥੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ 16ਵੀਂ ਅਗਸਤ 1984 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਦਕਿ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 551 ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ 4ਥੀ ਸਤੰਬਰ 1985 ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਹੋਇਆ। ਹੋਰ ਚਾਰ ਐਂਟਰੀਆਂ, 552, 553, 554 ਅਤੇ 561 ਨੇ ਅਸਮਿਤ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਦਿਖਾਇਆ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਂਟਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਨੇ ਨੂੰ ਮਣਿਪੁਲੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਦਾ ਜਨਮ 1ਲੀ ਫਰਵਰੀ 1982 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ

ਐਕਟ, 1872 (“1872 ਐਕਟ”) ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਇਸ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੋਰਖੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. [(2006) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 584] ਅਤੇ ਰਾਮਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਉਰਫ ਰਾਜ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਅਸਾਮ [(2001) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 714]। ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬੇਟਿਵ ਵੈਲਯੂ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਰਾਦ ਮਲ ਸਿੰਘਵੀ ਬਨਾਮ ਆਨੰਦ ਪੁਰੋਹਿਤ [(1988) ਸੁਪ. ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 604]। ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ, ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਸਬੰਧੀ ਐਂਟਰੀ ਦਾ ਸਕੂਲ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਉਮਰ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਬੂਤੀ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ “ਪਰਿਵਾਰ ਕਾਰਡ” ਦੀ ਤਾਰੀਖ 1ਲੀ ਜਨਵਰੀ 1989 ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਦਾਰਾਮ, ਨਿਰਣਾਰਾਮ, ਅਤੇ ਮੁਖਰਾਮ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਸਾਲ 1976, 1977 ਅਤੇ 1979 ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸਾਲ 1980, 1982 ਅਤੇ 1983 ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 1ਲੀ ਜਨਵਰੀ 1993 ਨੇ ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਦਰਸਾਈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੁਵੇਨਾਈਲਟੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਮਿਸਟਰ ਪਾਟਿਲ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਉਮਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ 16 ਅਤੇ 18 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਬਾਰਡਰਲਾਈਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਐਕਟ, 1986 (“1986 ਐਕਟ”) ਲਾਗੂ ਸੀ।

15. ਅਸੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਨਾਰਾਮ ਦੀ ਅਸਲੀ ਪਛਾਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ। ਕੀ ਉਹ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾਰਾਇਣ? ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਾਰਾਇਣ ਚੇਤਨਰਾਮ ਚੌਧਰੀ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 31 ਅਕਤੂਬਰ 2000 ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਨਵਰੀ 2006 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਿਰਨਾਰਾਮ ਚੇਤਨਰਾਮ ਚੌਧਰੀ ਵਜੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਨੈ ਤੋਂ ਐਨੈਕਸਚਰ ਏ-7 ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ “ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਦਯਾ ਪਟੀਸ਼ਨ” ਵਜੋਂ ਸਿਰਲੇਖਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਯਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਨਾਰਾਮ ਵਜੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਜਨ ਭਲਾਈ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸ “ਦਯਾ ਪਟੀਸ਼ਨ” ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਹਨ। ਅਗਲਾ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗ□ਹ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਯੇਰਵਾਡਾ, ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ 19 ਜਨਵਰੀ 2007 ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪਾਠ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾਰਾਇਣ ਚੇਤਨਰਾਮ ਚੌਧਰੀ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 1 ਫਰਵਰੀ 1982 ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਚਾਰ 24 ਜਨਵਰੀ 2006 ਦਾ ਹੈ।

i. ‘ਪਰਿਵਾਰ ਕਾਰਡ’ – ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ; ਮਿਤੀ 17.2.1992 ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ‘ਨਿਰਾਨਾ’ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ 12 ਸਾਲ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ। ii. ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ – ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦਾ ਨਾਮ 'ਨਿਰਨਾਰਾਮ' ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 1.2.1982 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

iii. ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ – ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਨਾਮ 'ਨਿਰਣਾਰਾਮ' ਕੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ।

ਈ. ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਨਾਮ ‘ਨਿਰਣਾਰਾਮ’ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 1.2.1982 ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 12 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਅਪਰਾਧੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਯਮਿਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।”

(ਪੇਪਰਬੁੱਕ ਤੋਂ ਸ਼ਬਦਸ਼ਃ ਉਧਾਰਨ)

17. ਇਹ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 2ਜੁਲਾਈ$_{SUPERSCRIPT}$ 2013 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਮੁਖਰਾਮ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ 8ਅਪ੍ਰੈਲ$_{SUPERSCRIPT}$ 2013 ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਹਲਫਨਾਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੁਖਰਾਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਵਜੋਂ ਕਿਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਜਾਂ ਮੁੜ-ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਾਰਾਇਣ @ ਨਿਰਣਾਰਾਮ, ਚੇਤਨਰਾਮ ਚੌਧਰੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ (ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 462 ਦੇ 1994) ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਨਾਰਾਇਣ ਚੇਤਨਰਾਮ ਚੌਧਰੀ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੱਧ ਨਾਮ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਹੁਣ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪੜਤਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 53 ਅਤੇ 54 ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਖੜ੍ਹੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਰਾਇਣ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਇੱਕੋ ਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ।

18. ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਚੇਤਨਰਾਮ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਤਿੰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਰਾਜਕੀਯ ਆਦਰਸ਼ ਉੱਚ ਮਾਧਿਅਮਿਕ ਵਿਦਿਆਲਯ, ਜਲਾਬਸਰ। ਉਕਤ ਸੰਸਥਾ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਲੈਟਰਹੈੱਡ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਨੂੰ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੜਤਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ “ਆਈ-1”, “ਆਈ-2” ਅਤੇ “ਆਈ-3” ਵਜੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਡੂੰਗਰਗੜ੍ਹ, ਬੀਕਾਨੇਰ ਦੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੇ ਵੀ 10 ਅਗਸਤ 2009 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਨੂੰ ਜਲਾਬਸਰ ਦਾ ਬੋਨਾਫਾਈਡ ਵਾਸੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਚੇਤਨਰਾਮ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਓਬੀਸੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ “ਆਈ-5” ਵਜੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨਜ਼ਦ ਹੈ। ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ 10 ਅਗਸਤ 2009 ਦਾ ਹੈ। ਉਦਰਸਰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ, ਸ਼੍ਰੀ ਡੂੰਗਰਗੜ੍ਹ ਦੀ ਸਰਪੰਚ ਗੌਰਾਦੇਵੀ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਰਾਇਣ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਵਜੋਂ ਇੱਕੋ ਵਿਅਕਤੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪਾਉਂਦੇ

19. ਰਾਜ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪਰਯਾਪਤ ਸਮਾਂ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਾਣਾਰਾਮ ਨੂੰ ਚੇਤਨਰਾਮ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 2019 ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਤਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ। ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਲਾਬਸਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਿਰਾਣਾਰਾਮ ਜਾਂ ਚੇਤਨਰਾਮ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸਰਾਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 28 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਕੈਦੀ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਮਰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਜਣ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹੇਠ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨਜ਼ ਜੱਜ, ਪੁਣੇ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਰਾਣਾਰਾਮ ਨੂੰ "ਨਾਰਾਇਣ" ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਾਮ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇਗੀ। ਉਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾਵੇਦਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਲਾਬਸਰ ਨੂੰ ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਚੇਤਨਰਾਮ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਸੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਦਾਵੇਦਾਰ ਦਾ ਅਸਲ ਨਾਮ ਨਿਰਾਣਾਰਾਮ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਵੇਦਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਬੋਝ ਉਹ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਲਈ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹੀ ਨਾਰਾਇਣ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਮਾਇਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

20. ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਬਰਕਰਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ, ਹਰੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ [(2009) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 211] ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਅਬਦੁਲ ਰਜ਼ਾਕ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [(2015) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 637] ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਭਾਵ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ। ਵਿਨੋਦ ਕਟਾਰੀਆ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [2022 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 1204] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ। ਹਰੀ ਰਾਮ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਅਬਦੁਲ ਰਜ਼ਾਕ (ਉਪਰੋਕਤ) 2000 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਸਨ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਭਾਵ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰਕ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਰਾਮ ਨਾਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [(2015) 17 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 699] ਅਤੇ ਉਪੇਂਦਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ [(2015) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 124] ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਬਾਲਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹੀ ਦਲੀਲ ਮੁੜ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਚੁੱਕੀ ਗਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰਦਿਆਂ, ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਮੁੜ ਚੁੱਕੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਨੋਰਥ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਹ ਦਲੀਲ ਮੁੜ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਚੁੱਕੀ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਿਲਾਫ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

21. ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 126 ਦੇ 2013 ਵਿੱਚ ਚੁੱਕੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਨ ਲਾਈਮੀਨ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਇਸ ਹਦ ਤੱਕ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਤਨਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 32 ਅਧੀਨ ਰਾਹਤ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨ ਸੁਭਾਵ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਾਰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (2) ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਚਾਰ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਦਲੀਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਚੁੱਕੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਨ ਲਾਈਮੀਨ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ (ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਜ਼ਾਯਾਫਤਾ) ਨੂੰ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਲਈ ਵਿਕਲਪ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

22. ਅਸੀਂ, ਤਦਨੁਸਾਰ, ਉਸਦੇ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗੇ, ਜਿਸਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਮੁਰਾਰੀ ਠਾਕੁਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 1860 ਦੇ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 302/34 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਤ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਚੁੱਕੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਗੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਗੇ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਬੂਤ, ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਆਦਿ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵੀ, ਧਾਰਾ 7A ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਦੇ। ਸਾਡੇ

ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸਕਸੇਨਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਾਕਤ ਦੀ ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਤੋਂ ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਂਗੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ, ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [(2010) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 83] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7A ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮਾਮਲਾ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

23. ਪਵਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬੇਈਮਾਨੀਪੂਰਨ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯਤਾ ਦੀ ਕਮੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਹੋਰ ਕਵਾਇਦ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, 29ਵੇਂ ਜਨਵਰੀ 2019 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਦ੍ਧ□ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਵਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

24. ਮੋਹਮਦ. ਅਨਵਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਸੁਰਜਦੇਵ (ਉਪਰੋਕਤ), (ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਲੇਖਕ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਸਨ), ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਮਾਨ ਬੈਂਚਾਂ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਵਰਗੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਉਠਾਉਣ ਨਾਲ ਬਚਾਅ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੀ ਕਮੀ ਵੀ ਦਰਸਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੁਰਜਦੇਵ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਦਾਖਲਾ ਕਾਰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਸਰਬਵਿਆਪੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

25. ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤਰੀਕਾ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸ੍ਰੀ ਪਾਟਿਲ ਨੇ, 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 103 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕ-ਕਾਰ ਦੇ ਕੋਡ, 1973 ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 103 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

“103. ਜਾਂਚ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਤਰੀਕਾ।—(1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਥਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਿਆਂ, ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕ-ਕਾਰ ਦੇ ਕੋਡ, 1973 (2 ਦੇ 1974) ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਟਰਾਇਲ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਥਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਾਂ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ, ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕ-ਕਾਰ ਦੇ ਕੋਡ, 1973 (2 ਦੇ 1974) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

(2) ਜੇਕਰ, ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਦੇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਬੱਚਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਏਗਾ, ਸਬੂਤ ਮੰਗ ਕੇ— (i) ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰੀਖਿਆ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਮੈਟ੍ਰਿਕੁਲੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ; ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ;

(ii) ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਜਾਂ ਮਿਉਂਸਿਪਲ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਨਮ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ;

(iii) ਅਤੇ ਸਿਰਫ (i) ਅਤੇ (ii) ਦੇ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉਮਰ ਨੂੰ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਕੈਲਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਟੈਸਟ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਨਵੀਨਤਮ ਮੈਡੀਕਲ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਟੈਸਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਮਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੱਚੀ ਉਮਰ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

26. ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਇਹ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 1973 ਦੇ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮਿਸਟਰ ਪਾਟਿਲ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(61) 'ਤੇ ਦਿਲਾਇਆ, ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਉਹੀ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ।" ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤਰਕ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਨੂੰ 1973 ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਬੂਤ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਾਲ ਅਪਰਾਧੀਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

27. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੱਥ ਖੋਜ ਜਾਂਚ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਨਿਰਭਰ ਸੀ, ਉਹ ਔਪਚਾਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਇਲ ਵਿੱਚ ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੁੰ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 103 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਸੰਮਨ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ ("ਬੋਰਡ") ਜਾਂ ਚਾਈਲਡ ਵੈਲਫੇਅਰ ਕਮੇਟੀ ("ਕਮੇਟੀ") ਲਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ 2015 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਬੱਚਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸੰਮਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ, ਉਸ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨਜ ਜੱਜ, ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਅਫਸਰ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮਾਂ ਫਰੇਮ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤੇ, ਕੁਝ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਪਾਇਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ

ਅਭਿਯੋਗ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਮਹਾਨਿਰੀਕਸ਼ਕ ("ਡੀਜੀਪੀ") ਦੇ ਰੈਂਕ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਦੋਵੇਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਸਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ। ਇਨਕੁਆਇਰਿੰਗ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਇਆ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਖੁਦ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੱਜ. ਇਨਕੁਆਇਰਿੰਗ ਜੱਜ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ. ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਹਰੇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ ਅਤੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਪੱਖ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਬਿਨੈਕਾਰ. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਰਜਿਸਟਰ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 1ਲੀ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸੀ ਫਰਵਰੀ 1982. ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੱਭਦੇ ਹਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਕੂਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਕੂਲ ਰਜਿਸਟਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸੀ ਮਿਤੀ 30 ਜਨਵਰੀ 2019

28. ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 9(2) ਦੇ 2015 ਐਕਟ ਨੇ 1973 ਦੇ ਕੋਡ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

“9. ਉਸ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।—(1) ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬੋਰਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਹੈ, ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ, ਅਜਿਹੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਸਮੇਤ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦੇਵੇਗਾ।

(2) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਬੋਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦਾਅਵਾ ਕਰੇ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬੱਚਾ ਸੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬੱਚਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬੱਚਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ, ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਲਵੇਗੀ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ (ਪਰ ਹਲਫਨਾਮਾ ਨਹੀਂ) ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਦਰਜ ਕਰੇਗੀ, ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਨੇੜੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਕੇਸ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚਾ ਨਾ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ।

(3) ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲੱਗੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬੱਚਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜੇਗੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(4) ਜੇਕਰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚਾ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੋਡ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ “ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ,” ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 103 (2) ਅਨੁਸਾਰ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ, ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀ

ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਸਮਨ ਟ੍ਰਾਇਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਪਰੋਕਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਜੱਜ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਜਿਥੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਤੇ ਅਭਿਯੋਗ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸੇਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਜੱਜ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸੇਆਂ ਨੂੰ ਪਰਯਾਪਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਅਸਲ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਮੰਗਵਾਇਆ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁੱਖ-ਇੰਚਾਰਜ, ਨਮਰਤਾ ਪ੍ਰਭੂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਾਂਚ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 311 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:-

“ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਚੇਤਨਰਾਮ, ਜਲਾਲਸਬਰ ਦਾ ਨਾਮ ਸਾਡੇ ਰਾਜਕੀਯ ਆਦਰਸ਼ ਉੱਚ ਮਾਧਿਅਮਿਕ ਸਕੂਲ, ਜਲਾਲਸਬਰ; ਸ਼੍ਰੀਦੁੰਗਰਗੜ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾਖਲਾ ਨੰਬਰ 568 ਤੇ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ 01.02.1982 ਵਜੋਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਨਾਰਾਇਣ ਨਾਮ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।”

(ਪੇਪਰਬੁੱਕ ਤੋਂ ਸ਼ਬਦ-ਦਰ-ਸ਼ਬਦ ਉਧਾਰਨ)

29. ਅਸ਼ਵਾਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸਕਸੇਨਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ, 2000 ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:-

“25. ਧਾਰਾ 7-ਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਇੱਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜੋ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ, ਕਮੇਟੀਆਂ, ਆਦਿ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕੋਡ ਅਨੁਸਾਰ। ਸਟੈਚਿਊਟ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸਿਰਫ “ਪੁੱਛਗਿੱਛ” ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਇਹ ਜੇ.ਜੇ. ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 7-ਏ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 12 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸੱਚੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 7-ਏ ਨੇ “ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰੇਗੀ”, “ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਬੂਤ ਲਵੇਗੀ” ਅਤੇ “ਪਰ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਨਹੀਂ” ਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਹਲਫਨਾਮੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ, ਆਦਿ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇ।

26. ਧਾਰਾ 7-ਏ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਨਿਯਮ 12 ਨੇ ਵੀ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 12(2) ਵਿੱਚ “ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ” ਅਤੇ “ਸਰੀਰਕ ਦਿੱਖ ਜਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ” ਜਾਂ “ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ” ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ 12(3) ਵਿੱਚ “ਸਬੂਤ ਮੰਗ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ” ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 7-ਏ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 12 ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਹੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਹੋਰ, ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ; ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ "ਪੁੱਛਗਿੱਛ" ਨੂੰ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਧਾਰਾ 2(w) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਸੰਜਣਾਵਾਂ ਜੋ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1973 (2 ਦੇ 1974) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਹੋਣਗੇ।

27. ਆਓ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਦੇਖੇ ਗਏ "ਇਨਕੁਆਇਰੀ", "ਐਨਕੁਆਇਰੀ", "ਜਾਂਚ" ਅਤੇ "ਟ੍ਰਾਇਲ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਈ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੀਏ। "ਇਨਕੁਆਇਰੀ" ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(g) CrPC ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"2. (g) 'ਇਨਕੁਆਇਰੀ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹਰ ਉਹ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋ, ਸਿਵਾਏ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੇ;"

"ਐਨਕੁਆਇਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਬੂਤਾਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ, ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

"ਜਾਂਚ" ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(h) CrPC ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"2. (h) 'ਜਾਂਚ' ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋ;"

"ਟ੍ਰਾਇਲ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(g) ਅਤੇ 2(h) ਦੀ ਕੋਡ ਦੀ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ "ਇਨਕੁਆਇਰੀ" ਜਾਂ "ਜਾਂਚ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

28. "ਟ੍ਰਾਇਲ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਰਣਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ ਜਦੋਂ ਜੁਵੇਨਾਇਲਿਟੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(g) ਅਧੀਨ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ।

ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਪਰ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਨਿਯਮ 12 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ।

29. ਕੋਡ ਹਰੇਕ ਜਾਂਚ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ। ਕੋਡ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2007 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਧਾਰਾ 7-ਏ ਅਧੀਨ ਜੁਵੈਨਾਇਲਟੀ ਦੇ ਦਾਵੇ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇਗਾ ਜੋ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

30. ਨਤੀਜਤਨ, ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉਸ ਸਟੈਚੂਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਭਾਵ ਕਿ 2007 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 12। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜੁਵੈਨਾਇਲਟੀ ਬਾਰੇ ਦਾਵਾ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7-ਏ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਹੈਂਗਓਵਰ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਅਜਮਾ ਰਹੇ ਹਨ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਯਮ 12 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਧਾਰਾ 7-ਏ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੈ।

31. ਅਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ/ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ 12(3)(a)(i) ਤੋਂ (iii) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਆਦਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਸਬੂਤ ਲੱਭਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇੱਕ ਪੇਰੈਂਸ ਪੈਟ੍ਰੀਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਨਾਬਾਲਗਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਯੋਗਤਾ

ਕਾਰਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵਿੱਚ ਹਨ।

32. "ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਪੁੱਛਗਿੱਛ" ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7-ਏ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਨਿਯਮ 12 ਦੇ 2007 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਲੱਭਣ ਅਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਮੈਟ੍ਰਿਕੁਲੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਮੈਟ੍ਰਿਕੁਲੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਖੇਡ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇ। ਸਿਰਫ ਮੈਟ੍ਰਿਕੁਲੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਗਮ ਜਾਂ ਨਗਰ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ (ਹਲਫਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਪਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼)। ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਠਿਤ ਮੈਡੀਕਲ ਤੋਂ ਡਾਕਟਰੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੋਰਡ ਤਾਂ ਹੀ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ ਅਣਉਪਲਬਧ। ਜੇਕਰ ਉਮਰ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹੋ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ, ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦਿਓ ਹਾਸ਼ੀਏ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ.

33. ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ, ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੁਕਮ ਉਸ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਰੂਲ 12 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (5) ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੂਲ 12 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 49 ਵੀ ਉਮਰ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤਾ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ 'ਤੇ ਨੌਜਵਾਨੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ।

34. ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਅਤੇ 2007 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ, ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ, ਤਰੱਕੀ, ਆਦਿ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਥੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕੁਲੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਂਟਰੀ, ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਨਗਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਸਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਅਦਾਲਤ, ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਘੁੰਮਾਉਣ ਵਾਲੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੀ ਸਹੀਅਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਧਾਰਣ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੌਰਾਨ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਉਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਬਣਾਉਣੇ ਜਾਂ ਮਣਿਪੁਲੇਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਦਾਲਤ, ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।"

30. ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸਕਸੇਨਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਅਜੇ ਵੀ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ 2000 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ 2015 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰਤਾ 2015 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਵੈਧ ਰਹੇਗੀ। ਅੱਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਲਖਨਊ ਬੈਂਚ) ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸ਼ਿਓ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ (1989) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਆਲ 605 ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ "ਪੁੱਛਗਿੱਛ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਹੈ ਅਤੇ 1973 ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਹੈ। 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਟੀ) ਵਿੱਚ, 2015 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 103 ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। "ਪੁੱਛਗਿੱਛ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 1973 ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2015 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧ, 1973 ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 23 ਅਤੇ 24 ਵਿੱਚ, ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। 1973 ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 148 ਅਤੇ 174

ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਅਰਥ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ 1973 ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸਕਸੇਨਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ "ਪੁੱਛਗਿੱਛ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਨਿਰਮਾਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ 2015 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਮਿਸਟਰ ਪਾਟਿਲ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸਕਸੇਨਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਬੁਜ਼ਾਰ ਹੋਸੈਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਘੱਟ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਅਬੁਜ਼ਾਰ ਹੋਸੈਨ (ਸੁਪਰਾ) 2000 ਐਕਟ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸਕਸੇਨਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ 2000 ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ "ਪੁੱਛਗਿੱਛ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 94 ਦੇ 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾਬਾਲਗ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਟੈਸਟ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਗੇ। ਅਜਿਹੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ।

ਰਿਸ਼ੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੋਲੰਕੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ [(2022) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 602] ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

“33. ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

33.1. ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ ਤੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਅਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

33.2. ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਜੇ.ਜੇ. ਬੋਰਡ ਅੱਗੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

33.2.1. ਜਦੋਂ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਜੇ.ਜੇ. ਬੋਰਡ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 94 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

33.2.2. ਜੇ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 94 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

33.2.3. ਜਦੋਂ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ, 2015 ਅਧੀਨ ਜੇ.ਜੇ. ਬੋਰਡ ਅੱਗੇ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਥਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਮਾਮਲਾ ਲੰਬਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 94 ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਜੇ.ਜੇ. ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਉਚਿਤ ਸ਼ੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਬੱਚਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਉਮਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ.ਜੇ. ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਮਰ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੱਚੀ ਉਮਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਜੇ.ਜੇ. ਬੋਰਡ ਅੱਗੇ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਮਾਮਲਾ ਲੰਬਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ

9)।

33.3. ਜਦੋਂ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦਾਅਵਾ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਹੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਰੰਭਿਕ ਭਾਰ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ, 2000 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਜੇ.ਜੇ. ਨਿਯਮਾਂ, 2007 ਦੇ ਨਿਯਮ 12(3)(a)(i), (ii) ਅਤੇ (iii) ਜਾਂ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 94 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹਨ। ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

33.4. ਪਰੰਤੂ ਕਹੀਂ ਗਈ ਇਹ ਧਾਰਣਾ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਸੇ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਰੋਧੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

33.5. ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਐਲਾਨਣਾ ਉਹੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਸੰਬੰਧਿਤ ਆਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਟਰਾਇਲ ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇ.ਜੇ. ਬੋਰਡ ਅੱਗੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 94 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਨੁਸਾਰ ਉਮਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਜੇ.ਜੇ. ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਮਰ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੱਚੀ ਉਮਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੀ ਮਾਂਗ ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਲਾਇਕ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ।

33.6. ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਛਾਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਫਾਰਮੂਲਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਹਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

33.7. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਹਾਈਪਰਟੈਕਨੀਕਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

33.8. ਜੇ ਇੱਕੋ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਮੰਨਣ ਵੱਲ ਝੁਕਾਉ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ JJ ਐਕਟ, 2015 ਦਾ ਲਾਭ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ JJ ਐਕਟ, 2015 ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

33.9. ਜਦੋਂ ਉਮਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਸਕੂਲ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਰਗੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਨਿੱਜੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

33.11. ਅਸਥਿਬੱਧੀ ਪਰੀਖਣ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਬਾਰੇ ਰੇਡੀਓਲੋਜੀਕਲ ਪਰੀਖਣ ਦੁਆਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਰਾਇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਕੈਨੀਕਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਸਬੂਤ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਉਪਯੋਗੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਕਾਰਕ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ JJ ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 94(2) ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

32. ਕੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ? ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਉਸ

ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਹਨ ਸਕੂਲ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰ, ਨਿਰਨਾਰਾਮ ਦੀ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜੋ ਕਿ ਸਕੂਲ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ 30 ਜਨਵਰੀ 2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 15 ਅਗਸਤ 2001 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਰਨਾਰਾਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 15ਵੀਂ ਮਈ 1989 ਨੂੰ ਕਲਾਸ III ਤੋਂ ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਅੰਦਾਰਾਮ ਦਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 19ਵੀਂ ਸਤੰਬਰ 2003 ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅੰਦਾਰਾਮ ਦੀ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ 4ਥੀ ਅਪ੍ਰੈਲ 1980 ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਕੋਲ ਮੁਖਰਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਕੂਲ ਦੇ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚੋਂ ਆਏ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਲ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਕਾਰਡ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਪਰਿਵਾਰ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 1989 ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਕਾਰਡ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਿਰਾਨਾ ਦੀ ਉਮਰ 12 ਸਾਲ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਕਾਰਡ 'ਤੇ 1991 ਅਤੇ 1992 ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਣ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਚੁਣਾਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਚੋਣ ਰੋਲ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਨਾਰਾਮ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ 1ਲੀ ਜਨਵਰੀ 1993 'ਤੇ 18 ਸਾਲ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ 19 ਸਾਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਿਰਨਾਰਾਮ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਬੁਜ਼ਾਰ ਹੁਸੈਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗਤਾ-ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ ਪਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਜਾਂ ਸਚਾਈ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਰਾਗ ਭਾਟੀ (ਨਾਬਾਲਗ) ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਰੱਖਣਕਰਤਾ-ਮਾਂ-ਰਜਨੀ ਭਾਟੀ -ਖਿਲਾਫ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ [(2016) 12 SCC 744] ਵਿੱਚ, 2000 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਨੋਜ ਉਰਫ ਮੋਨੂ ਉਰਫ ਵਿਸ਼ਾਲ ਚੌਧਰੀ -ਖਿਲਾਫ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ [(2022) 6 SCC 187], ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੋਰਖੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਬਿਰਾਦ ਮਲ ਸਿੰਘਵੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

33. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸਕੂਲ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਹੈ। ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਦਾ "ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ" ਉਸ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਲੈਟਰਹੈੱਡ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਆਮ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਰਜਿਸਟਰ 1872 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 35 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪਰੀਖਣ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਹੋਣ ਦਾ ਹੈ। ਬਿਰਾਦ ਮਲ ਸਿੰਘਵੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੇ (ਸੁਪਰਾ) ਚੋਣ ਸਬੰਧੀ ਉਮਰ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਐਕਟ ਸੈਕਸ਼ਨ 94 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜੋ ਅਰਜ਼ੀਦਾਤਾ ਖੁਦ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਖੁਦ 8 ਸਤੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਾਡੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਸਕੂਲ ਦਾਖਲਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਵਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਮਨੀਸ਼ ਸਿੰਘਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤਿਰਿਕਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਰਾਜ ਰਾਜਸਥਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਰਜਿਸਟਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

34. ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਜਾਂ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਅਰਜ਼ੀਦਾਤਾ ਦੀ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਮਿਸਟਰ ਪਾਟਿਲ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਾ ਰਜਿਸਟਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਅੰਸ਼ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰਿੰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਤਰਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰ ਸੀਵਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੋਰ, ਉਸ ਨੇ ਦਾਖਲਾ ਨੰਬਰ 566 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਦਾਖਲਾ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ 2 ਫਰਵਰੀ 1980 ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਹੋਰ

ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 568 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀਦਾਤਾ ਦੇ ਦਾਖਲਾ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਐਂਟਰੀਆਂ, ਵਧੀਆ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਕਿ ਪੂਰਾ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੇਖਰਾਮ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 423 ਖਿਲਾਫ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਐਂਟਰੀ 562 ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 423 ਦਾ ਅਨੁਮੋਦਨ ਹੈ ਕਿ "ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਮਿਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ" ਜਦਕਿ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 562 ਖਿਲਾਫ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ "ਪਿਛਲੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ"। ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਮੁੜ-ਦਾਖਲਾ ਜਾਂ ਮੁੜ-ਐਂਟਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਹੋਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਅੰਤਰਾਲ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੁੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰ ਦਾ ਇੱਕ ਪੰਨਾ (ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 33) ਉਲਟਾ ਸੀਵਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਕਿ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਕਲੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਨਿਰਣਾਰਾਮ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ, ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 568 ਹੈ ਜੋ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਹੈ

35. ਹੁਣ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਮਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਚਾਰ ਹੋਰ ਤਾਰੀਖਾਂ ਹਨ ਬਿਨੈਕਾਰ. ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਉਮਰ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 20 ਸਾਲ ਹੈ ਸਾਲ 1994. ਪਰ ਇਸ ਉਮਰ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦਾ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਸਿਵਾਏ ਉਮਰ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ। ਅੱਗੇ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਉਮਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਹੋਵੇਗੀ 19 ਸਾਲ। ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 2 ਵਿੱਚ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਮਾਰਚ 2019 ਪਰ ਇਨਕੁਆਇਰਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜੱਜ. ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਤੀਜਾ ਸਰੋਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰਡ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੈ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ 1989 ਜਾਂ 1991/1992 ਵਿੱਚ 12 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਉਸਦੇ ਜਨਮ ਦਾ ਸਾਲ 1977-79 ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਸਨੂੰ 15 ਤੋਂ 17 ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਮਰ ਦੇ ਸਾਲ। ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹੜਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਸਰੋਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ? ਪਵਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ (ਸੁਪਰਾ), ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਯਕੀਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਰਾਰੀ ਠਾਕੁਰ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ: -

“41. ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ: ਕੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਮੱਗਰੀ, ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ "ਨਾਬਾਲਗ" ਸੀ, ਤਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਵਾਉਣੀ ਜਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਬੇਈਮਾਨੀਪੂਰਨ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਜਾਂ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਜਗਾਉਂਦੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਨਿਆਂਕਿਕ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਪਰਯਾਪਤ ਅਤੇ ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖ ਕੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

42. ਜਿਵੇਂ ਕਿ A-2 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਮੰਨੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 25-9-2003/26-9-2003 ਨੂੰ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ (17 ਸਾਲ) ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ, ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 313 CrPC ਅਧੀਨ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਟਿੱਪਣੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ ਸਰੀਰਕ ਦਿੱਖ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਮਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ

ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈਡਮਾਸਟਰ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੱਖਿਆ ਨਿਕੇਤਨ, ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਰਾਮਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਰੋਸੇ ਲਾਇਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 16-10-2006 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ A-2 ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਜਨਮ ਰਜਿਸਟਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਾਨੂੰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਐਨੈਕਸਚਰ P-3 (ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ) ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। A-1 ਲਈ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਇਕੋ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜਨਮ ਰਜਿਸਟਰ ਤੋਂ ਦਾਖਲਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਅਤੇ ਪਰਯਾਪਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ A-1 ਅਤੇ A-2 ਦੀ ਉਮਰ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

36. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਨਾਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, 29 ਜਨਵਰੀ 2019 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਕੂਲ ਦੇ ਹੈਡਮਾਸਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਪਰ ਇੱਥੇ, ਅਸੀਂ ਨੇ ਖੁਦ ਮੂਲ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਮੰਗਵਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੁਵੈਨਾਇਲਿਟੀ ਦਾ ਦਾਵਾ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਦਾਵਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੁਹੰਮਦ ਅਨਵਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਵੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਚਾਅ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਕਿ ਉਮਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (2) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਦਾਵਾ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ" ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਰਜਦੇਵ ਮਹਤੋ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਮੰਨੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਣਾਮ ਸੱਚਮੁੱਚ ਨਾਰਾਇਣ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਿਰਣਾ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਜੱਜ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

37. ਰਾਮਦੇਵ ਚੌਹਾਨ (ਉੱਪਰੋਕਤ), ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ [(2019) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 370], ਪ੍ਰਗ ਭੱਟ (ਉੱਪਰੋਕਤ), ਮਨੋਜ (ਉੱਪਰੋਕਤ), ਬੱਬਲੂ ਪਾਸੀ ਬਨਾਮ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ [(2008) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 133] ਅਤੇ ਬਿਰਾਦ ਮਲ ਸਿੰਘਵੀ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੈਂਚਾਂ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯਤਾ ਬਾਰੇ ਨਤੀਜੇ ਕੱਢੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਨ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਸਕੂਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ, ਸਕੂਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ "ਉਮਰ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਣ" ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਦਿਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕੇਵਲ ਅਨੁਮਾਨ ਲਈ ਲੀਡ ਕਰੇਗਾ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 94 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਉਪ-ਖੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜੇ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਮਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦਾਵੇਦਾਰ ਦੀ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇ ਧਾਰਾ 94 (2)(i) ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਉਪ-ਖੰਡ (ii) ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਕੋ ਇਕ ਸਾਵਧਾਨੀ, ਜੋ ਇਸ ਨਾਲ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਮਰ-ਨਿਰਧਾਰਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਲਈ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਸਰੀਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ-ਦਾਵੇਦਾਰ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

38. ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ [(2005) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 551] ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਅਰਥ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:-

"12. ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਲ) ਅਨੁਸਾਰ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ "ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਫਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ "ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ" ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਜਿਵੇਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਲਜ਼ਾਮ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਜੋ ਕੁਝ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਸੀ ਉਹ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

39. ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਤੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬੱਬੂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [(2013) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 193] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪੈਸੇਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

"72. ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਚਰਚਾ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਐਕਟ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਸ਼ਕਲ ਤਾਂ ਤਦ ਉੱਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਜਾਂਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ: 72.1. ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਾ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

72.2. ਦੂਜੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਯਾਨੀ 24-5-1988 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸੰਸਦ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਜੋ ਯਾ ਤਾਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸਨ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਉਪਰੰਤ, ਅਪੀਲਾਂਤ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸਨ, ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੈ:

"20.ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ.—ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਸਬੰਧੀ ਲੰਬਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਨੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਰਜ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਨੇ ਅਪਰਾਧ

ਕੀਤਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਬੋਰਡ ਕਿਸੇ ਪਰਯਾਪਤ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਂਦਿਆਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ.—ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਬਾਲਗ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮੇਤ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਸੁਧਾਰ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਲ) ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਨਾ ਰਹਿਣ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਧਰਮਬੀਰ -ਬਨਾਮ- ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ [(2010) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 344] ਅਤੇ ਮਹੇਸ਼ ਜੋਗੀ -ਬਨਾਮ- ਰਾਜ ਰਾਜਸਥਾਨ [(2014) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 184], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਸਤਿਆ ਦੇਵ ਉਰਫ ਭੂਰੇ -ਬਨਾਮ- ਰਾਜ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ [(2020) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 555], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਨੂੰ 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੋਚ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ 2000 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹਾਸਲ ਅਤੇ ਫਲਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਅਪਰਾਧ 2000 ਐਕਟ ਦੇ 1ਲੀ ਅਪ੍ਰੈਲ 2001 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

40. ਜਿਹੜੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਕੂਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਇਹ 1986 ਐਕਟ, 2000 ਐਕਟ ਜਾਂ 2015 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਾਬਾਲਗ, "ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ" ਜਾਂ "ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਬੱਚਾ" ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇਗਾ। ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਜਾਂ ਬੱਚਾ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਜਾਂਚ 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 94 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤੀ ਹੈ।

41. 2015 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕ. ਰਿਸ਼ੀਪਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘ ਸੋਲੰਕੀ (ਸੁਪਰਾ), ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰੱਖੀ ਹੈ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ 2015 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 94 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸਮਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼. ਅਸੀਂ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਮੰਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਸਕੂਲ ਜੋ ਕਿ ਸਾਲ 1986 ਵਿੱਚ ਸੀ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਅਸੰਗਤ ਜਨਮ ਮਿਤੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 94 (2) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਕੇ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਲ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਬੂਤ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਗਲਤ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਜੋ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਅਜਿਹਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ। ਰਾਜ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਕੂਲ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੋ। ਨੰ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਪਰੋਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ. ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਮਰ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਜਾਵਾਂਗੇ ਉਹ. ਦੂਜਾ ਕਾਰਕ ਜੋ ਸਾਡੇ

ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਲੜਕਾ ਹੈ 12 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਘਿਨਾਉਣਾ ਅਪਰਾਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਕਾਰਕ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਨੂੰ ਝੰਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਦਲ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ. ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬਾਲ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਵਿਗਿਆਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੇ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਓਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਟੈਸਟ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਵਿਚ ਉਕਤ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਸਾਲ 2005, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਉਮਰ 22 ਤੋਂ 40 ਦੀ ਰੇਂਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਸਾਲ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ 2005 ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 22 ਸਾਲ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਜਨਮ ਦਾ ਸਾਲ 1983 ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਨਮ.

42. ਰਿਸ਼ੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੋਲੰਕੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਇੱਕੋ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹਨ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਾਰਡਰਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਰੱਖਣ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਝੁਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕੇਸ. ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ (ਹੁਣ ਜੰਮੂ ਦਾ ਯੂ.ਟੀ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ) ਅਤੇ ਹੋਰ - ਬਨਾਮ- ਸ਼ੁਭਮ ਸੰਗਰਾ [2022 SCC ਔਨਲਾਈਨ SC 1592], ਪਰਾਗ ਭਾਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ 2000 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਸ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਬਾਰੇ ਭਰੋਸਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਉਸਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਜਾਂ ਘੁੜਸਵਾਰ ਪਹੁੰਚ. ਇੱਕ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਿਸ਼ੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੋਲੰਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (supra), ਜਿਸਦਾ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਰਗਾ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੋਲੰਕੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਝਲਕਦਾ ਸੀ ਰਜਿੰਦਰ ਚੰਦਰ-ਬਨਾਮ- ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [(2002) 2 SCC 287]। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ, ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ, ਦਾ ਮਾਪ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ 2015 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਲਾਭ। ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਸ਼ੁਭਮ ਸਾਂਗਰਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪਰਾਗ ਭਾਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਜਾਂ ਘੁੜਸਵਾਰ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਨਾਬਾਲਗਤਾ, ਪਰ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਕਾਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਰਾਧ ਘਿਨਾਉਣੇ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਮਾਪ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ (ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ) ਦੀ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ। ਅਪਵਾਦ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ, ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ 2015 ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੋਰਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ.

43. ਸਾਡੇ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਜੋ ਅਸੀਂ ਇਸ ਖੋਜ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜਕੀਯ ਆਦਰਸ਼ ਉੱਚ ਮਾਧਿਅਮਿਕ ਵਿਦਿਆਲਾ, ਜਲਾਬਸਰ, ਤਹਿਸੀਲ - ਸ਼੍ਰੀ ਦੁੰਗਾਰਗੜ੍ਹ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ – ਬੀਕਾਨੇਰ, ਮਿਤੀ 30 ਜਨਵਰੀ 2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ, ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ “ਆਈ-2” ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਉਮਰ 12 ਸਾਲ ਅਤੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ ਬਾਲ/ਕਿਸ਼ੋਰ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, 2015 ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਹ ਨਿਰਨਾਰਾਮ ਦੀ ਸੱਚੀ ਉਮਰ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾਰਾਇਣ ਵਜੋਂ ਆਜ਼ਮਾਇਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 3 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੈਦ ਦੀ

ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ 2015 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨਜ਼ ਜੱਜ, ਪੁਣੇ ਵੱਲੋਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 462 ਆਫ 1994 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇਸ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਮਲ ਦੁਆਰਾ ਅਵੈਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਘਰ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੈਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ 28 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤੀ ਹੈ, 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ। 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਾਲ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਅਧਿਕਤਮ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਲਗਭਗ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। 2015 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਕੈਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਉੱਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਉਸ ਕੋਰਟ ਉੱਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਅੱਗੇ ਜੁਵੇਨਾਇਲਿਟੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

44. ਆਈ.ਏ. ਨੰਬਰ 5242 ਦੇ 2016 ਅਤੇ ਆਈ.ਏ. ਨੰਬਰ 5245 ਦੇ 2016 ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਉੱਤੇ ਹਾਂ ਕਿ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੀਆਰਲ. ਐਮ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 155609 ਦੇ 2019 ਨੂੰ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਐਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਵੀ ਨਿਪਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

45. ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅੰਕਿਤ ਜੈਨ
(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ : ਆਰਸ਼ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮਾ ਦੀਪ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਅਰਜ਼ੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate